

Çocuk Keman Kursu ve Müzik Eğitimi

Herhangi bir çalgı aleti ile ilgilenmek buna dair kurs almak çocuk ve ya yetişkine neler sağlıyor, zor mudur, nereye gitmeliyiz, öğretmen/eğitmen iyi midir, beklentilerimiz nelerdir? Gibi daha birçok soruyu zaman zaman hangimiz sormamışızdır ki?

Elbette herhangi bir müzik eğitimi almak çocuk veya yetişkinin kişisel öz güveninin gelişmesine yardımcı olması,

çalma becerisinin artması ile pek çok özelliğin yanı sıra müzik zevklerinde de değişikliklere yol açacaktır. Müzik eğitimi alan kişiler daha seçici daha dikkatli ve daha gelişmiş kulağa sahip olacaktır.

Tüm bunlar herhangi bir müzik aleti ile ilgilenen kişilerde olası gelişmelerdir. Örneğin; Keman eğitiminin bireysel anlamda ne gibi faydaları vardır?

Genel anlamda “öğrenilmesi zor” bir müzik aleti olarak bilinen “Keman ” yerleşik algılamadan dolayı bir yanılgı ile diğer çalgılara göre zor olduğu düşünülmektedir. Pek çok çalgıda öğrenme aşamasında duyu, görme, dokunma çerçevesi birlikte etkili olmakta fakat daha önemli olan kişinin yapacağı bir işe yönelik olan bireysel yargıları, içsel ve dışsal nedenler gibi farklı etmenleri de düşünmek gerekir. Mathews (2005), kişinin bir işi başarmasına yönelik motivasyonun ve becerinin **tek başına yetenekten ve bilgiden çok o işe karşı geliştirilen öz yeterlik algısı tarafından belirlendiğini belirtmiştir. Yapılacak olan işe dair bilgi ve beceri kazanımının da seviyesini öz yeterlik algıları belirlemektedir. Keman çalmaya yönelik öz yeterlik algısı da gerek teknik gerekse müzikal sorunların çözülmesinde büyük etkindir. Bireyin keman çalmaya yönelik sahip olduğu öz yeterlik algısı bireyin keman çalmak için ne kadar efor harcayacağını ve karşılaştığı bir sorunu çözmek için ne kadar zaman ayıracağını belirler. Kişinin kendisini keman çalmak konusunda yetersiz hissetmesi, keman çalışmalarına ayıracağı süreyi olumsuz yönde etkileyebilir. Kendisini keman çalmak için yeteneksiz hisseden birey ne kadar çalışırsa çalışsın başarıya ulaşamayacağını düşündüğü için keman çalışmayı bırakabilir.**

Özellikle müzikal kazanımlar anlamında kritik yaşlar olan ilköğretim dönemi öğrencilerinin bilişsel ve fiziksel gelişimlerine paralel olarak tasarlanan bir eğitim uygulanmasıyla müzik eğitimlerinin daha verimli olacağı kesindir. Eğitmenin tüm bunları düşünerek ve özellikle çocukların algı, dikkat ve ilgilerini gözlemleyerek uygun tarzda eğitim vermesi gereklidir. Bunun için elbette eğitmenin eğitimli, bilgili ve donanımlı olması gerekmektedir. Yeterli alt yapısı olmayan eğitmenlerin hatalı eğitim vermesi bir tarafa çocuğun yukarıda sayılan tüm bu gerekliliklere dikkat etmemesi nedeniyle müzik eğitimi, özellikle keman eğitiminden soğuması veya müzikten uzaklaşması olasıdır.

Özellikle diğer çalgılara göre daha fazla sabır gerektiren keman eğitiminin zorluğu bu noktada başlamaktadır. Yoksa bir çalgı diğerinden daha zor kanısı geçerli değildir. Zorluk kişilik ve genel algının insanları yönlendirmesinden kaynaklıdır.

Tüm bu kanıları kırmak için elbette önerimiz özel derslerdir. Birebir ilgilenme ile birtakım olası zorlukları aşmak daha kolay olabilir.

Genel olarak ülkemizde tüm müzik eğitimlerinde olduğu gibi Keman eğitiminde'de bazı eğitimciler ya yeterli bilgi düzeyinde değiller ya da eğitimliğin/öğretmenliğin pedagojik yönünü göz ardı etmektedirler. Elbette pedagojik formasyonda tek başına iyi öğretmen olmak için yeterli değildir. Çünkü ülkemizdeki eğitim sistemi genel anlamda uygulama değil sözlü anlatım temeline dayanmaktadır. Sözlü anlatıma dayalı olan bu eğitim bir anlamda ilköğretim seviyesinin üstü için belki uygun olabilir fakat ilköğretim grubu için uygunluğu kesinlikle tartışılır bundan dolayı eğitim/öğretmenlerin bu durumu göz önünde bulundurmaları gerekmektedir. Çünkü soyut ve sıkıcı çocuğun dikkat verme seviyesinin üzerinde bir beklenti ile verilecek sözlü eğitime dayalı sistem çocukta verimliliği düşürecektir.

Kaliteli bir müzikal ve teknik altyapının temellerinin atıldığı önemli bir dönem olan ilköğretim dönemi, çocuklar için zor, soyut ve sıkıcı değil, bu durumun tam tersine eğlenceli, aktif ve kolay olması gerekmektedir. Küçük çocuklarda algılama daha çok dokunsal ve kinestetik bir eylemdir. Küçük çocuklar parmaklarını ve ellerini kullanmayı severler, dokunarak hissetmekten hoşlanırlar ve hareketli olmaya çok büyük ihtiyaç duyarlar.

Karmaşık ve çok sayıda bilgiyi absorbe etmeleri için en zor yol ise dinlemektir. Buna karşın yetişkinler çocuklara öğretme konusunda her zaman açıklama yolunu tercih etmektedirler. Okul yaşındaki çocukların % 30' dan daha azı dinleme modunda algılayabilmektedir ve duyduklarının % 75'ini hatırlayabilmektedir. (Calissedorf, 2006). Keman eğitiminin çocuklar için somut ve kalıcı olmasının ilk şartı ise oluşturulacak olan eğitim programının çocukların fiziksel, bilişsel ve sosyal gelişim özelliklerine uygun olmasıdır. Bu programın oluşturulmasında kullanılması gereken en geçerli yol ise aktif öğrenmedir.

Çünkü aktif öğrenme, çocuğu derste aktif hale getiren, pasif bilgi alıcısı olmaktan çıkararak, bilgiyi kendisinin keşfetmesini sağlayan bir yöntemdir. (Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi cilt:1 Sayı:02 2010, sf:112-124-S.Serkan ŞEKER VE Şermin BİLEN)

Velilerimiz müzik eğitiminin uzun soluklu bir eğitim olduğunu unutmamalıdır. Dolayısıyla çocuklarımızın özellikle okul öncesi ve ilköğrenim dönemi öğrencilerimizin ders saatinin tamamında söz konusu eğitim ile ilgili çalışma yapmasını beklememeleri gerekmektedir. Dikkati ders süresi kadar öğrencinin bulunduğu ortamın, kişilik özelliklerinin, kişinin konuya olan ilgisinin, alışkanlıklarının, gruba uyumunun, merak ve keşfetme duygusunun, öğrenmede kullanılan yöntemlerin de etkilediğinin bilinmesine fayda vardır. (Prof. Dr. Adil Türkoğlu)

Normal şartlarda bir ilköğretim öğrencisinin dikkat süresi 16-20 dakika aralığındadır. Elbette kişisel özellikler bunu etkiler. Bunun dışında özellikle çocuğun daha küçük yaştaki çocukların dikkat süresi de azalmaktadır. Bazı velilerin çocuktan dolu dolu 40-45 ya da 50 dakika müzik çalışma performansı beklemektedir. Oysa bu beklenti yanılığdan başka bir şey değildir.

İyi bir eğitimci çocuğun sıkıldığını gördüğü zaman farklı yaklaşımlarla birkaç dakika sıkılmasını engelleyip ardından tekrar eğitime dönebilmektedir. Bu birkaç dakika çocuğun kişisel özelliklerine göre uzayıp kısala bilmektedir. Bu bağlamda tüm bunları bilmeyen veliler dersin boşa geçtiği kanısına kapılmaktadır. Kaldı ki kurslarda müzik eğitimi yapılırken, ilk koşullardan birisi çocuğa uğraşı olan müzik aletini sevdirmektir ve eğitimci elbette bunun bilincinde olarak eğitimine devam etmelidir.

Bunun farkında olmayan velilerin bir kısmı daha kursa yazıldığı andan itibaren büyük beklentiler içerisine girmektedir. Oysa eğitim bir süreç, sabır ve anlayış gerektirmektedir. Eğitimcilerin görevi çocukları eğitmenin yanı sıra velileri de bir anlamda eğitmektir. Her öğrenci kendi kişisel özelliklerine göre daha hızlı veya daha yavaş öğrenebilmektedir. Bu durumda velinin kendi çocuğunu bir başka çocukla kıyaslaması değil teşvik etmesi gerekmektedir.

Veli, eğitimci ve kurs idaresinin tüm bu süreci iyi değerlendirip gerek velileri bilgilendirme gerekse çocuğun dikkat süresini etkileyecek olan teknik donanım ve ortamı sağlaması gerekmektedir.

Elbette kursların ayakta kalması için maddi kazanımları şarttır fakat söz konusu sanat eğitimi olunca birtakım konularda kurs idarelerinin daha verici olma zorunluluklarının olduğunu düşünmekteyiz.

Tüm bu ayrıntı ve yapılanmalar içerisinde sanat eğitimi ile uğraşan kurumların kendilerinin oluşturacakları birimler ile sanat eğitimcilerinin kendi öz denetim ve yapılanmalarını sağlamaları gerekmektedir.

Bu yapıldığı takdirde kurslarda hobilerini geliştiren veya sanata kendini yakın hisseden ya da sanatı seven kişilerin çoğalmasına yol açacak ve uzun vadede sanatla iç içe olan toplumların oluşmasının yanı sıra kültürel değerlerin yükseldiği, hoşgörü ve sosyal zekanın yükseldiğini görmemiz mümkün olacaktır..

Velilerin **özellikle Özel okullarda verilen ortam ve biçimi ile “sanat hobi kurslarında” verilen eğitimlerin ne kadar sağlıklı** olduğunu da elbette değerlendirmeleri gerektiğine inanmaktayız.

Her işte olduğu gibi kurumlarda kendi uzmanlıkları anlamında değerlendirilmelidir.

Örgün eğitim kurumları (ilköğretim, ortaöğretim kurumları) asli işleri ile ilgili eğitimlerinde kalite ve seviyelerini yükseltmekle ilgilenmeli M.E.B. kapsamındaki genel sözel anlatım ağırlıklı sanat ve müzik derslerini vermeli. Sanat özellikle müzik

eğitiminin pratikte uygulamalı eğitimini kurslara bırakmalı. Bunun dışında devletin gerek belediye ve gerekse Halk Eğitim Merkezi kanalı ile bu geleneksel sanatlar dışındaki sanat eğitiminden çekilmesinin gerekliliği de ortadadır.

Kaldı ki devlet bir taraftan **“Müzik Öğretmeni sayısı fazla”** diyerek **Müzik öğretmenliklerini kapatırken** bir taraftan da Özel kolej ve okulların müzik kursu açmasına göz yumarak veya halk eğitim merkezlerinin, **ismek** benzeri kuruluşlar ile Özel kursların önünü tıkamaktadır. Bu yüzden müzik Müzik Öğretmelerinin istihdamını engellemekte aynı zamanda sevdirilmesi gereken sanat eyleminin devlet eli ile kalıplaştırılmasını **“sanatı yaygınlaştırmak”** olarak lanse ederek tektipleştirmek ve hatta çocukları sanattan uzaklaştırmaktadır.

Kurulduğu yıllarda önemli görevler üstlenen Halk Evleri (şimdiki Halk Eğitim Merkezleri) Metropol ve büyük şehirler için artık özelliğini yitirmiş ve misyonunun dışındaki amaçlarla kullanılabilir hale gelmiştir.

İlgili ilgisiz pek çok konuda özelleştirmeye giden hükümetler nedense (!) hatta “sanatın içine tükürseler bile” sanat eğitimini halk evleri ve özel okulların yetkisi ile sınırlamaktadır. Oysa elbette bir Kursun devletin gücü veya bir kolejin ekonomik gücü ile rekabet etmesi mümkün değildir. Bunun yanı sıra elbette uzmanlığı sanat eğitimi olan bir kurumla bir kolejin veya Devlet denetimindeki kurumun sanat eğitimine bakışı aynı olamaz. Kolejler ekonomik kaygılar devlet destekli kurumlar ise görev kaygısı ile yaptıkları eğitimin verimin incelemek durumundadır.

Nedenlerini hepimizin bildiği sebeplerle bunlara göz yumak ülkede sanatı gömmek demektir. Daha akılcı politikaların uygulanması dileğiyle...

Sanat dolu günler dileğiyle.